

VÝSTAVNÍ ŘÁD ČMKU

3. vydání

Článek 1 - Účel výstavního řádu

Výstavní řád ČMKU navazuje na znění Mezinárodního výstavního řádu FCI a platí pro výstavy psů pořádané na území ČR. Upravuje podmínky tak, aby výstavy psů pořádané na celém území ČR měly jednotný a důstojný ráz. Bližší podrobnosti a případné doplňky, které však nesmí být v zásadním rozporu s tímto řádem, upravují propozice výstavy. Výstavy reprezentují kynologii před veřejností, přispívají k její propagaci a povzbuzení zájmu o chov a držení jednotlivých plemen psů.

Pro potřeby tohoto řádu se uvedenými termíny rozumí:

- pes: pes či fena, pokud není přímo uvedeno jinak
- plemeno: plemeno uznané FCI, které má uznaný standard FCI, národně uznané plemeno, plemeno dosud mezinárodně FCI neuznané či plemeno nově tvořené, které je registrováno národní organizací FCI či organizací FCI partnerskou.
- vystavovatel: zpravidla majitel psa nebo osoba pověřená majitelem k předvedení psa na výstavě.

Článek 2 - Plánování a organizace výstav

- a) Výstavu může uspořádat ČMKU nebo jakákoliv jí pověřená kynologická organizace, která je začleněna do ČMKU a má právní subjektivitu (dále jen pořadatel).
- b) **Žádost o uspořádání výstavy v konkrétním termínu musí pořadatel zaslat dle typu výstavy do:**
 - 1. ledna předchozího roku – národní a mezinárodní výstavy,**
 - 15. srpna předchozího roku - ostatní výstavy,**a to sekretariátu ČMKU. Případné změny schvaluje Předsednictvo ČMKU. **Jako rozhodující je přitom bráno datum doručení žádosti na sekretariát ČMKU.** Při koordinaci bude obecně dodržována zásada chráněných termínů mezinárodních a národních výstav na území republiky. Žádost o uspořádání mezinárodních a národních výstav se řídí doplňujícími předpisy ČMKU, která tyto termíny schvaluje.
- c) Kalendář výstav bude zveřejněn do 1. ledna aktuálního roku. Výstavy pořádané v lednu a v únoru budou zařazeny do kalendáře kynologických akcí předchozího roku.
- d) Za přípravu, zabezpečení, průběh a likvidaci výstavy zodpovídá pořadatel. Pořadatel výstavy (speciální, klubové) je povinen požádat před vydáním propozic ČMKU o souhlas se zadáváním čekatelství šampionátu ČR (CAC, CAJC).
- e) Výstavy jsou finančně zabezpečovány pořadatelem, pokud není předem smluvně stanoveno jinak.
- f) Vlastní realizaci výstavy pověřuje pořadatel výstavní výbor.
- g) FCI neuznaná plemena se na vícedenních národních a mezinárodních výstavách posuzují první výstavní den

Článek 3 - Druhy výstav

Podle rozsahu a místa pořádání se výstavy dělí na:

- a) oblastní a krajské
- b) oblastní a krajské klubové
- c) klubové (CAC, CAJC)
- d) speciální (CAC, CAJC)
- e) klubové speciální (CAC, CAJC)
- f) národní (CAC, CAJC, CAC CMKU)

- g) mezinárodní (CAC, CAC ČMKU, CAJC, CACIB - FCI)
- h) mimořádná výstava (např. evropská či světová pro plemeno, výstava pořádaná mezinárodním klubem plemene nebo plemen apod.) - pořádání výstavy podléhá schválení P ČMKU

- a) **Oblastní a krajské výstavy:** přístupné pro plemena uvedená v propozicích. Tyto výstavy jsou organizovány podle územního rozdělení republiky. Součástí oblastních a krajských výstav mohou být speciální a klubové výstavy chovatelských klubů. V uvedeném případě se jedinci daných plemen mohou zúčastnit pouze výstavy klubové či speciální a obdržet pouze tituly a čekatelství na ní zadávaná.
- b) **Oblastní a krajské klubové** bez zadávání čekatelství českých šampionátů a s či bez zadávání čekatelství klubového šampionátu.
- c) **Klubové výstavy:** pro plemeno a klub mohou být pořádány jedním klubem v jednom kalendářním roce 2 klubové výstavy pro plemena sdružená v příslušném chovatelském klubu, se zadáváním titulu CAC a CAJC. Zadávání titulu klubový vítěz viz článek 6, písmeno c) VŘ ČMKU. Pořádání klubových výstav bez zadávání titulů CAC a CAJC toto ustanovení VŘ ČMKU neomezuje.

To znamená: 1x za rok klubová výstava s tituly Klubový vítěz a CAC a CAJC

1x za rok klubová výstava s tituly CAC a CAJC

1x za rok (pro plemeno) speciální výstava s tituly Vítěz SV a CAC a CAJC

- d) **Speciální výstavy** se zadáváním CAC, CAJC a titulem Vítěz speciální výstavy přístupné pro všechny jedince příslušného plemene, které spadá do kompetence pořádající (spolupořádající) organizace. Speciální výstava může být současně klubovou výstavou. Pro jedno plemeno může být v jednom kalendářním roce pořádána pouze jedna speciální výstava. Takto pořádané výstavy musí být přístupné pro všechny jedince příslušných plemen, pokud splňují obecně platné podmínky.
- e) **Klubové speciální:** je v pravomoci klubu sloučit výstavu klubovou a speciální, v takovém případě je ale možné zadávat čekatelství českých šampionátů (CAJC, CAC, r.CAC) v každé třídě pouze 1x. Jeden pes může získat oba tituly - Klubový vítěz a Vítěz speciální výstavy.
- f) **Národní výstavy** se zadáváním CAC, CAC ČMKU, CAJC - přístupné pro všechna plemena.
- g) **Mezinárodní výstavy** se zadáváním CAC, CAC ČMKU, CAJC a s navržením Čekatelství mezinárodního šampionátu krásy FCI - CACIB (dále jen CACIB) - přístupné pro všechna plemena. Tyto výstavy jsou pořádány pod záštitou FCI a platí pro ně Mezinárodní výstavní řád FCI.

Chovatelský klub se může domluvit s pořadatelem národní nebo mezinárodní výstavy a pořádat v jejím rámci klubovou nebo speciální výstavu. Tato výstava musí být pořádána v jiný den, než v který je na dané mezinárodní nebo národní výstavě plemeno posuzováno.

Článek 4 - Výstavní třídy

- a) Pes smí být na jedné výstavě přihlášen jen do jedné třídy.
- b) Rozdělení psů do tříd:

Třídy povinné:

1. **třída mladých** - 9 - 18 měsíců
2. **mezitřída** - 15 - 24 měsíců je přístupná pro všechny psy bez ohledu na vykonané zkoušky a získaná ocenění

3. **třída otevřená** - od 15 měsíců, je přístupná pro všechny psy bez ohledu na vykonané zkoušky a získaná ocenění
4. **třída pracovní** - od 15 měsíců, je na mezinárodních výstavách přístupná pouze pro plemena uvedená v seznamu plemen, která musí pro získání titulu Mezinárodní šampion krásy složit předepsanou zkoušku. Splnění podmínek pro třídu pracovní na MVP musí být doloženo předepsaným certifikátem, platí i pro plemena sk. X. Na ostatních druhých výstav může být na základě požadavku příslušného chovatelského klubu třída pracovní otevřena i pro ostatní plemena, kterým se vystavuje národní certifikát. Vystavují jej organizace pověřené ČMKU nebo přímo ČMKU.
5. **třída šampionů** - od 15 měsíců, je otevírána pouze na mezinárodních výstavách a přístupná psům, kteří získali titul Mezinárodní šampion, nebo šampiona některé ze členských zemí FCI.
6. **třída veteránů** - od 8 let.
7. **třída vítězů** - od 15 měsíců, mimo mezinárodních výstav může být otevřena místo třídy šampionů, přístupná pro psy s uznaným mezinárodním či národním titulem šampiona, titulem Národního vítěze, Klubového vítěze, Vítěze speciální výstavy, Evropského vítěze, Světového vítěze. Uvedené tituly musí být získány v konkurenci dospělých.

Dále mohou být otevřeny:

1. **třída štěňat** - 4 – 6 měsíců
2. **třída dorostu** - 6 - 9 měsíců
3. **třída čestná** – od 15 měsíců, může být otevřena na všech typech výstav a je přístupná pro psy s uznaným mezinárodním či národním titulem šampiona, titulem Národního vítěze, Klubového vítěze, Vítěze speciální výstavy, Evropského vítěze, Světového vítěze, bez nároku na CAC. Zadává se známka a pořadí. Výborný 1 se nemůže účastnit soutěže o Vítěze plemene a též nemůže zasáhnout do žádných soutěží v rámci plemene (CACIB, Národní vítěz, Vítěz speciální výstavy, Krajský vítěz, Oblastní vítěz)
4. **třída mimo konkurenci** – od 15 měsíců, v této třídě je možné vystavit psy bez nároku na klasifikaci a pořadí.

Pouze na samostatných výstavách německých ovčáků mohou být vypsány třídy s jiným členěním:

- třída dorostu 6 - 12 měsíců
- třída mladých 12 - 18 měsíců
- třída dospívajících 18 - 24 měsíců
- třída pracovní od 24 měsíců, je podmíněna zkouškou z výkonu
- třída veteránů od 8 let

Pro plemena, která jsou posuzována odděleně podle zbarvení, velikosti a váhy, platí pro výstavy vyjmenované v tomto výstavním řádu předpisy FCI nebo rozhodnutí P ČMKU.

Počet CACIB pro jednotlivá plemena stanovuje FCI. Počet CAC, CAC ČMKU a CAJC pro jednotlivá plemena stanovuje řád pro udělování titulu Český šampion, Šampion ČMKU a Český Junior šampion. Tituly Oblastní vítěz, Krajský vítěz, Vítěz speciální výstavy a Národní vítěz se zadávají stejně, jako CACIB.

Pro zařazení do třídy je rozhodující věk psa v den konání výstavy (tj. v den posouzení psa na výstavě), ostatní podmínky musí být splněny v den podání přihlášky. *Příklad: Pokud se pes narodil 1. ledna 2011 je na výstavě pořádané 1. října 2011 zařazen do třídy mladých.*

K přihlášce na výstavu musí být přiložena úplná a čitelná fotokopie obou stran průkazu původu hlášeného jedince. V případě, že získané tituly opravňující pro zařazení do třídy šampionů (vítězů)

nebo certifikát o absolvování předepsané zkoušky pro třídu pracovní nejsou řádně doloženy, je pořadatel povinen zařadit psa do třídy otevřené.

Přeřazování psa z jednoho rázu (velikostní, barevný, typ srsti) do druhého není na výstavě povoleno. Přeřazovat psa ze třídy do třídy na výstavě je možné pouze s písemným souhlasem pořadatele a je povoleno pouze v případě, že došlo k záměně plemene nebo pohlaví, nebo že chybné zařazení psa je způsobeno pořadatelem.

Článek 5 - Klasifikace

Ocenění psa se provádí zadáním známky.

a) Třída **štěňat** a dorostu

- velmi nadějná
- nadějná

Ve třídě štěňat i dorostu se určuje pořadí prvních čtyř jedinců a nezadává se titul Vítěz třídy.

b) Třída mladých, mezitřída, otevřená, pracovní, šampionů (ev. vítězů), veteránů, čestná:

- výborná
- velmi dobrá
- dobrá
- dostatečná

Ve třídě mladých, mezitřídě, otevřené, pracovní, šampionů (eventuálně vítězů), veteránů a čestné se stanovuje pořadí čtyř psů oceněných známkou výborná či velmi dobrá.

Uvedená klasifikace musí odpovídat těmto definicím:

- **výborná:** - Tato známka smí být přiznána jen takovému jedinci, který se velmi přibližuje ideálu, jak ho popisuje standard a je předveden ve výborné kondici. Jeho povaha musí být harmonická a vyrovnaná. Typem musí pes odpovídat své třídě a musí mít prvotřídní postoj psa. Převaha jeho kvalit musí vyvážit jeho drobné nedostatky. Musí vykazovat typické vlastnosti svého plemene.
- **velmi dobrá:** - Tato známka se přiznává takovému jedinci, který má typické vlastnosti svého plemene, vyvážené proporce a je v dobré kondici. Prominou se mu drobné vady, nikoli však vady morfologické. Toto ocenění může být uděleno jen prvotřídnímu jedinci.
- **dobrá:** - Toto ocenění se uděluje jedinci, který sice vykazuje znaky svého plemene, ale má viditelné hrubší vady. Dobré znaky by měly převážet chyby, takže pes může být považován za dobrého představitele plemene.
- **dostatečná:** - Toto hodnocení obdrží jedinec, který sice vykazuje znaky svého plemene, ale jehož tělesnému vzhledu chybí do ideálu velmi mnoho, nevykazuje obecně přijímané charakteristické znaky nebo jehož fyzická kondice není dostačující.
- **diskvalifikace:** - Musí být zadána psovi, který neodpovídá typu požadovanému standardem plemene; který vykazuje chování zjevně neodpovídající standardu nebo který je agresivní; který vykazuje abnormality varlat; který má vadu chrupu nebo anomální čelist; který vykazuje nedostatky barvy a/nebo srsti nebo vykazuje zjevné známky albinismu. Tato známka má být také zadána psům, kteří tak málo odpovídají jednotnému plemennému vzhledu, že to ohrožuje jejich zdraví. Dále má být zadávána psům, kteří vykazují vyřazující vady podle standardu plemene. Důvod, proč byl pes hodnocen známkou DISKVALIFIKACE, musí být uveden v posudku.

Psi, kterým nemůže být zadána žádná z výše uvedených známek, opustí kruh s hodnocením:

- **nemůže být posouzen:** - Toto hodnocení se zadává psovi, který se nepohybuje, stále skáče na svého vůdce nebo se snaží dostat ven z kruhu, čímž znemožňuje posoudit krok a pohyb

nebo se trvale vyhýbá prohlédnutí rozhodčím a znemožňuje prohlédnutí chrupu, anatomie a stavby těla, ocasu nebo varlat. Hodnocení neposouzen může obdržet i pes s trvalými následky po úrazu. Toto hodnocení se také zadává tehdy, jsou-li patrné stopy operací nebo úprav, které naznačují, že vystavovatel chtěl ošálit rozhodčího.

Toto platí i v případě, že rozhodčí má dostatečný důvod předpokládat, že byla provedena operace, jejímž účelem bylo upravit původní stav nebo vlastnost (např. oční víčko, ucho nebo ocas). Důvod, pro nějž bylo zadáno hodnocení NEMŮŽE BÝT POSOUZEN, musí být uveden v posudku.

U psa, který se k posouzení nedostavil, se v seznamu výsledků uvádí **NENASTOUPIL**.

V posudkovém listu může být vedle známky a stanoveného pořadí uveden i počet psů, kteří v dané třídě soutěžili.

Článek 6 – Tituly

1) Tituly zadávané ve výstavním kruhu v rámci plemene

a) **Vítěz třídy**

Může být udělen na oblastních nebo krajských výstavách jedincům, kteří získali ve třídě mladých, mezitřídě, otevřené, pracovní, vítězů a veteránů ocenění výborný 1.

V případě členění plemene dle zbarvení, velikosti a váhy může být tento titul udělen v každé třídě. U plemene NO může být udělen titul ve třídě mladých jedinci, který získal ocenění velmi dobrý 1 (neplatí na MV a NV).

b) **Oblastní a krajský vítěz**

Může být udělen nejlepšímu psovi a feně z konkurence Vítězů tříd z mezitřídy, třídy otevřené, pracovní, vítězů.

c) **Klubový vítěz**

Podmínky pro udělení titulu Klubový vítěz jsou plně v kompetenci příslušného chovatelského klubu. Pokud je titul Klubový vítěz vázán na členství v klubu a titul neobdrží jedinec první pořadí, postupuje do soutěže o BOB jedinec, který se umístil jako první.

d) **Vítěz speciální výstavy**

Nejlepší pes a fena plemene z konkurence výborných 1-CAC z mezitřídy, třídy otevřené, pracovní, vítězů.

e) **Národní vítěz**

Nejlepší pes a fena jednotlivých plemen na národní výstavě z konkurence výborných 1 - CAC z mezitřídy, třídy otevřené, pracovní, vítězů.

f) **Nejlepší mladý plemene – Best of juniors (BOJ)**

Titul získává nejlepší mladý pes nebo fena plemene z konkurence všech mladých jedinců plemene se zadaným čekatelstvím CAJC.

g) **Nejlepší veterán plemene – Best of veterans (BOV)**

Pes nebo fena, kteří obdrželi ve třídě veteránů ocenění výborný 1. V případě plemen posuzovaných podle barev nejlepší pes a fena z konkurence výborných 1. Titul může být zadáván jen na výstavách se zadáváním CAC.

h) **Vítěz plemene FCI (BOB)**

Do soutěže nastupují Nejlepší mladý pes nebo fena plemene (BOJ), nejlepší dospělí jedinci (NV, CACIB, Klubový vítěz či Vítěz speciální výstavy) a nejlepší veterán plemene (BOV). Titul může být zadán jen na výstavách se zadáváním CAC.

i) **Nejlepší z opačného pohlaví (Best of Opposite Sex – BOS)** - titul se může vypisovat na výstavách, kde se zadává BOB. Do soutěže nastupují účastníci soutěže o BOB opačného

pohlaví než je jedinec, který získal BOB. Soutěž je nepovinná a záleží na pořadateli výstavy, zda ji otevře či ne.

2) Tituly zadávané na národních a mezinárodních výstavách v rámci závěrečných soutěží

a) Vítěz velké národní ceny (BONB – Best of National Breeds)

Do kruhu nastupují na výstavě posouzení jedinci národních plemen (český teriér, český fousek, český strakatý pes, český horský pes, chodský pes, pražský krysařík) a plemene československý vlčák. **Soutěže o titul BONB se zúčastní pouze jedinci s titulem BOB.** Všechna výše vyjmenovaná plemena mají od účinnosti o tohoto výstavního řádu určen jako den vystavení v případě vícedenních výstav první výstavní den.

Metodika Velké národní ceny (BONB):

Ve výstavním řádu ČMKU platném od 1. ledna 2009 je zakotvena nová soutěž – Velká národní cena. Je to soutěž určená českým FCI uznaným i neuznaným národním plemenům a jejím smyslem je propagace těchto plemen. Zúčastnit se jí tedy mohou všichni na výstavě posouzení jedinci plemene: český fousek, český teriér, český horský pes, český strakatý pes, chodský pes, pražský krysařík a československý vlčák. Poslední plemeno v současné době vůči FCI zastupuje Slovenská republika, ale vzhledem k tomu, že se jedná o plemeno, které vzniklo v Československu a jehož chov má u nás dlouhou tradici, má bezpochyby právo se soutěže zúčastnit.

Soutěž tvoří dvě části. V první se prezentují národní plemena jako celek, v druhé se pak vybírá Vítěz velké národní ceny. Praktický průběh soutěže je následující:

- soutěž se pořádá povinně na mezinárodních výstavách. V případě národních výstav rozhoduje o zařazení soutěže pořadatel výstavy. U vícedenních výstav je tedy třeba dodržet požadavek výstavního řádu a zařadit národní uznaná i neuznaná plemena do prvního výstavního dne;
- soutěž probíhá na úplném začátku závěrečných soutěží, nejlépe jako druhá po Junior handlingu. Důvodem je skutečnost, že v této době je na výstavě relativně větší počet vystavovatelů i diváků, a že prezentace národních plemen může být opravdu jejich propagací;
- do závěrečného výstavního klubu nastupují jednotlivá česká národní plemena. V rámci možností by se měli zúčastnit všichni na dané výstavě posouzení jedinci, a to bez ohledu na získané ocenění;
- plemena jsou jednotlivě představena jak z pohledu historického, tak současného, a je jim dána možnost předvést se v pohybu.

Po představení všech plemen jsou do středu kruhu pozváni všichni jedinci, kteří v rámci jednotlivých plemen na dané výstavě získali titul BOB. Předem určený rozhodčí vybere z těchto psů 5 psů (nebo 3 psy) a určí konečné pořadí. Vítězný pes získává titul **Vítěz velké národní ceny (BONB – Best of National Breeds)**

b) Vítěz skupiny FCI (BIG)

Do soutěže nastupují všichni vítězové plemen (BOB) příslušné skupiny FCI. **Neuznaná plemena tvoří zvláštní skupinu, jejíž vítěz se na mezinárodní výstavě na rozdíl od výstavy národní nemůže zúčastnit soutěže o titul BOD a BIS.**

c) Juniorský vítěz skupiny FCI (JBIG)

Do soutěže nastupují všichni BOJ - Nejlepší mladí psi nebo feny plemen příslušné skupiny FCI (na NV a MV konaných v ČR se Nejlepší mladí posuzují v rámci svých skupin FCI, do soutěže nastupuje vždy Nejlepší mladý pes nebo fena plemene (BOJ). Do další soutěže (JBOD,JBIS) postupuje pouze jeden pes ze skupiny (JBIG)

d) Vítěz dne (BOD)

Do soutěže nastupují všichni vítězové skupin FCI z jednotlivých dnů vícedenních výstav. **Na MVP do soutěže nenastupuje vítěz skupiny neuznaných plemen.**

e) **Juniorský vítěz dne (JBOD)**

Do soutěže nastupují všichni vítězové skupin FCI z jednotlivých dnů vícedenních výstav. **Na MVP do soutěže nenastupuje vítěz skupiny neuznaných plemen.**

f) **Vítěz výstavy (BIS)**

Do soutěže nastupují všichni vítězové skupin FCI u jednodenních výstav nebo Vítězové jednotlivých dnů (BOD). **Na MVP do soutěže nenastupuje vítěz skupiny neuznaných plemen.**

g) **Juniorský vítěz výstavy (JBIS)**

Do soutěže nastupují všichni Vítězové mladých skupin FCI u jednodenních výstav nebo Nejlepší mladí dne (J BOD). Na MVP do soutěže nenastupuje vítěz skupiny neuznaných plemen.

Zadávané tituly je nutné uvést v propozicích výstavy. Všechny tituly je možno zadat bez ohledu na počet předváděných jedinců, pokud kvalita kandidáta na titul odpovídá požadavkům na jeho zadání. Výše uvedené tituly mohou být na vyžádání zapsány do průkazu původu.

Článek 7 – Soutěže

1) Soutěže povinné na mezinárodních a národních výstavách

- a) Vítěz skupiny FCI (BIG)
- b) Juniorský vítěz skupiny FCI (JBIG)
- c) Vítěz dne (BOD)
- d) Juniorský vítěz dne (JBOD)
- e) Vítěz výstavy (BIS)
- f) Juniorský vítěz výstavy (JBIS)
- g) Velká národní cena (BONB)- tato soutěž je povinná pouze na mezinárodních výstavách. V případě národních výstav rozhoduje o zařazení soutěže pořadatel výstavy.
- h) Průběh soutěží a)- g) je uveden v čl.6 – Tituly, bod 2 a-g
- i) **Nejlepší pár psů**
Pes a fena jednoho plemene včetně FCI neuznaných plemen, kteří byli na výstavě posouzeni a jsou v majetku jednoho majitele.
- j) **Nejlepší chovatelská skupina**
Do soutěže může chovatel přihlásit **minimálně tři a maximálně pět jedinců jednoho plemene** pocházející z vlastního chovu, kteří pocházejí z různých spojení (min. od dvou různých otců nebo matek) a byli na výstavě posouzeni včetně FCI neuznaných plemen. Tito jedinci nemusí být v majetku chovatele.
- k) **Mladý vystavovatel (Junior Handling)**
Tato soutěž je užitečnou přípravou budoucích vystavovatelů. Hodnotí se předvádění psa, proto není rozhodující kvalita předváděného psa. Soutěžící se do soutěže předem hlásí, nemusí ale uvádět psa, s kterým se soutěže zúčastní. Soutěžit se může i se psem, který nebyl na dané výstavě posouzen, ale vždy s plemenem, které je v daný den na výstavě posuzováno včetně FCI neuznaných plemen. V jeden výstavní den může mladý vystavovatel soutěžit pouze s jedním psem. Pravidla soutěže a systém hodnocení jsou přílohou tohoto řádu.

Pořadatel je povinen připravit čísla pro označení mladých vystavovatelů a posudkové listy pro soutěž. Originál posudkového listu obdrží mladý vystavovatel, kopie zůstává pořadateli.

Rozdělení věkových kategorií:

1. skupina 9 - 13 let
2. skupina 13 - 17 let

Soutěže ve věkové kategorii 9-13 let se může účastnit ten, kdo nejméně jeden den před dnem konání výstavy dosáhne věku 9 let a současně v den konání výstavy nedosáhne věku 13 let.

Soutěže ve věkové kategorii 13-17 let se může účastnit ten, kdo nejméně jeden den před dnem konání výstavy dosáhne věku 13 let a současně v den konání výstavy nedosáhne věku 17 let.

2) Nepovinné soutěže

a) **Dítě a pes**

Pro děti starší 3 let a mladší 9 let za podmínek stanovených pro soutěž Mladý vystavovatel (Junior Handling).

b) **Senior handling**

Pro vystavovatele starší 17let za podmínek stanovených pro soutěž Mladý vystavovatel (Junior Handling).

c) **Soutěž o nejlepší štěně**

Do soutěže nastupují psi a feny ze třídy štěňat ocenění známkou Velmi nadějný 1

d) **Soutěž o nejlepšího dorostence**

Do soutěže nastupují psi a feny ze třídy dorostu ocenění známkou Velmi nadějný 1

e) **Soutěž o nejlepšího veterána**

Do soutěže nastupují Nejlepší veteráni plemene (BOV)

f) **Přehlídka čestných tříd**

Do soutěže nastupují všichni výborný 1 (V1) z čestných tříd.

3) **Soutěže na oblastních, krajských a kluby pořádaných výstavách**

a) Pokud pořadatel klubové, speciální, oblastní nebo krajské výstavy pořádá soutěže Nejlepší mladý vystavovatel, Dítě a pes, Senior handling, Nejlepší pár psů nebo Nejlepší chovatelská skupina platí pro ně stejná pravidla jako na NV a MV

b) **Soutěž o nejlepšího plemeníka**

se může vypsát pouze na klubových a speciálních výstavách. Do této soutěže nastupuje plemeník nejméně s 5 potomky, kteří byli na výstavě posouzeni. Hodnotí se typ a kvalita odchovu. Plemeník nemusí být na výstavě posouzen v normální konkurenci ani nemusí být přítomen.

c) **Jiné soutěže**

pořadatelé oblastních, krajských a klubových výstav mohou dle svého uvážení zařadit další soutěže. Jejich výsledky se neuvádějí v PP .

Podrobnější podmínky účasti, musí být uvedeny v katalogu výstavy. Je vhodné v propozicích a programu výstavy uvést i přehled všech propagačních doprovodných akcí.

Článek 8 - Čekatelství

a) **Čekatelství šampionátu mladých (CAJC)**

Zadávání tohoto čekatelství upravuje Řád pro udělování titulu Český junior šampion, který je přílohou tohoto VŘ a musí být uveden v katalogu výstav, na kterých je povoleno zadávat čekatelství (CAJC).

b) Čekatelství šampionátu ČR (CAC)

Zadávání tohoto čekatelství upravuje Řád pro udělování titulu Český šampion, který je přílohou tohoto VŘ a musí být uveden v katalogu výstav, na kterých je povoleno zadávat čekatelství (CAC).

c) Čekatelství výstavního šampionátu ČMKU (CAC ČMKU)

Zadávání tohoto čekatelství upravuje Řád pro udělování titulu Výstavní šampion ČMKU, který je přílohou tohoto VŘ a musí být uveden v katalogu výstav, na kterých je povoleno zadávat čekatelství (CAC ČMKU)

d) Čekatelství mezinárodního šampionátu krásy FCI (CACIB)

Zadávání tohoto titulu upravuje Mezinárodní výstavní řád FCI, který je přílohou tohoto VŘ. Příslušná ustanovení týkající se podmínek, způsobu a počtu CACIB pro jednotlivá plemena musí být uvedena v katalogu mezinárodních výstav.

Čekatelství uděluje (CAC,CAJC) nebo navrhuje (CACIB) rozhodčí, který na výstavě posuzuje příslušné plemeno. V případě, že je plemeno posuzováno ve více kruzích, musí být předem jmenovitě určeno, který rozhodčí čekatelství zadá (navrhne). Vystavovatel obdrží doklad, na kterém je uvedeno datum a typ výstavy, razítko pořadatele, katalogové číslo psa, jméno psa a podpis rozhodčího. Doklad musí být vystaven na oficiálním formuláři ČMKU. Čekatelství CAJC, CAC a Res. CAC mohou být zadána pouze na výstavách konaných na území České republiky.

e) V pravomoci chovatelských klubů je vypracování vlastních řádů pro přiznání titulu **Klubový šampion. Titul nemůže být podkladem pro vstup do třídy pracovní nebo vítězů.**

Článek 9 - Rozhodčí

- a) Na výstavách mohou posuzovat pouze rozhodčí, kteří jsou uvedeni v celostátním seznamu rozhodčích a mají kvalifikaci k posuzování příslušných plemen.
- b) Na mezinárodních výstavách mohou posuzovat jen ti rozhodčí, kteří jsou uvedeni v seznamu mezinárodních rozhodčích členského státu FCI. V zemi svého bydliště i rozhodčí, kteří jsou uvedeni v listině národních rozhodčích a čekají na splnění podmínek pro uvedení na listinu mezinárodních rozhodčích.
- c) Zahraniční rozhodčí členských států FCI mohou v ČR posuzovat jen se souhlasem své mateřské organizace, který vyžádá ČMKU (nevztahuje se na skupinové rozhodčí a na rozhodčí pro všechna plemena) a rozhodčí z nečlenských států FCI po dodání dotazníku - potvrzení, že budou posuzovat podle řádu FCI (viz předpisy FCI). Způsob získání kvalifikace, rozšíření kvalifikace, vedení seznamů rozhodčích upravují speciální mezinárodní a národní předpisy. Rozhodčí z nečlenských zemí FCI smějí na výstavách FCI posuzovat pouze plemena uznávaná jejich národními kynologickými organizacemi, a to i v případě, že na seznamu rozhodčích své národní organizace jsou uvedeni jako rozhodčí pro všechna plemena. Národní rozhodčí FCI pro všechna plemena ze zemí, které jsou řádnými členy FCI, ale mají méně než 100 registrovaných plemen, smějí posuzovat pouze plemena uznávaná jejich národní kynologickou organizací. Nejsou-li uvedeni v adresáři rozhodčích FCI (FCI Judges Directory), musejí mít oprávnění od své národní kynologické organizace.
- d) Na výstavě může posuzovat jen ten rozhodčí, který byl na výstavu delegován a to výhradně na ta plemena, pro která má kvalifikaci. Kluby mohou jednoho rozhodčího na NVP a MVP pro jedno plemeno v jedné výstavní sezóně navrhnout maximálně dvakrát.

- e) Delegaci na výstavy provádí na žádost pořadatele Českomoravská kynologická unie, resp. ta organizace, která je touto organizací pověřena.
- f) Jeden z delegovaných rozhodčích je delegující organizací pověřen funkcí hlavního rozhodčího. V případě, že se na výstavu nedostaví, určí se tento na poradě rozhodčích dohodou.
- Povinnosti hlavního rozhodčího:
- řídí poradou rozhodčích,
 - je předsedou komise, která rozhoduje o protestech,
 - přiděluje čekatele na funkci rozhodčího k jednotlivým rozhodčím,
 - podává do 14 dnů po skončení výstavy souhrnnou zprávu delegujícímu orgánu a ČMKU o jejím průběhu
- g) **Rozhodčí má právo:**
- požadovat na pořadateli splnění odpovídajících podmínek pro posuzování psů,
 - upozornit na nevhodné počínání vystavovatelů, pořadatelů nebo pomocníků ve smyslu ustanovení tohoto řádu a při jeho hrubém porušení odmítnout posuzovat psy,
 - neposoudit jedince, který nastoupil opožděně do kruhu, pokud zavinění není způsobeno pořadatelem. V případě, že jedinec byl posouzen dodatečně a nemohl se zúčastnit soutěže, nelze mu zadat pořadí,
 - vyloučit z posuzování jedince, který je evidentně zpoza kruhu hlasitě povzbuzován
 - na vyplacení náhrad spojených s výkonem své funkce.
- h) **Rozhodčí má povinnost:**
- neposoudit neovladatelného nebo agresivního jedince,
 - ujistit se, že psi v kruhu nejsou při posuzování postaveni „face to face“ (obličejovými partiemi proti sobě) - viz cirkulář FCI 86/210
 - odmítnout posuzovat na výstavách, které jsou pořádány organizací, která není zastřešena členskou organizací FCI,
 - písemně potvrdit pořadateli přijetí delegace. Přijetím delegace rozhodčí vyslovuje souhlas s podmínkami, které pořadatel či delegující orgán uvedl (posuzovaná plemena, předpokládaný počet jedinců, včetně stanovení výše odměny a náhrad, ubytování apod.),
 - zúčastnit se porady rozhodčích, která se koná nejpozději hodinu před zahájením výstavy,
 - vystavované jedince posuzovat přísně a nestranně. Posuzovat pouze a výhradně podle standardu FCI,
 - vystavit písemný posudek a zadat výstavní ocenění,
 - neposuzovat jedince, jehož byl v posledních šesti měsících před výstavou vlastníkem či spoluvlastníkem. Rozhodčí nesmí posoudit psa, kterého prodal před méně než půl rokem. Totéž se vztahuje na psy, kteří patří do majetku osob jemu blízkých ve smyslu Občanského zákoníku nebo kteří jsou těmito osobami vystavováni,
 - neposuzovat jedince, jehož v posledních šesti měsících před výstavou na výstavu připravoval (česal, stříhal, trimoval, či jinak upravoval jeho vzhled)
 - rozhodčí odpovídá za práci svěřeného čekatele,
 - vyplnit knihu rozhodčího a předat ji výstavnímu výboru.
- i) Chování rozhodčího musí být korektní jak při posuzování v kruhu, tak mimo něj. Z toho vyplývá, že:
- nemá právo prohlížet katalog před nebo v průběhu posuzování,
 - nesmí přihlásit psa, který je veden pod jeho jménem na výstavách, kde je ve funkci rozhodčího, v den, kdy posuzuje,
 - nesmí se dostavit na výstavu, na které posuzuje, v doprovodu vystavujících, jejichž psy při této akci má posuzovat,

- v žádném případě se nesmí stýkat s vystavovateli, kteří mu budou na dané výstavě předvádět své psy, ani u nich před výstavou bydlet; ustanovení se vztahuje i na pracovníky ve výstavním kruhu
- v kruhu se musí chovat korektně a posuzovat všechny psy bez diskriminace. Musí jednat vždy zdvořile,
- nesmí posoudit jedince s kupírovanýma ušima,
- při posuzování v kruhu nesmí kouřit ani požívat alkoholické nápoje,
- při posuzování nesmí používat mobilní telefon,
- výše uvedená ustanovení se týkají v rámci jeho výkonu i čekatele.
- nesmí se v žádném případě ucházet o pozvání k posuzování,

Článek 10 - Posuzování

- a) O zadání výstavního ocenění, pořadí a titulu je oprávněn rozhodovat pouze rozhodčí, který je zadává podle kvality předvedených jedinců a není jeho povinností prověřovat, zda předvedení jedinci splňují podmínky, opravňující přihlášení do příslušné třídy (věk, zkoušky, zápisy v plemenných knihách apod.)
- b) V každém kruhu posuzuje jeden rozhodčí. Z prostorových důvodů mohou jeden kruh využít po sobě dva i více rozhodčích.
- c) Při posuzování smí být v kruhu vedle vystavovatelů pouze rozhodčí, vedoucí kruhu, zapisovatel, příp. tlumočník. S povolením hlavního rozhodčího může být do kruhu přidělen i hospitant(i). Rozhodčí se může s pořadatelem dohodnout o vlastním zapisovateli nebo vedoucím kruhu. Do kruhu může v průběhu posuzování vstoupit zástupce pořadatele, případně hlavní rozhodčí, pokud tito zajišťují úkoly spojené se zdárným průběhem výstavy. Vstup jiných osob do kruhu (fotografové, funkcionáři klubu apod.) je dovolen až po ukončení posuzování a určení pořadí, a to vždy jen se souhlasem rozhodčího.
- d) Při posuzování se rozhodčí řídí standardem FCI v jeho plném znění. U plemen dosud neuznaných FCI a plemen nově vznikajících dle standardu schváleného členskou zemí FCI, která je jejich garantem.
- e) Rozhodčí je povinen stanovit v každé třídě (mimo třídu mimo konkurenci) pořadí prvních čtyř jedinců (oceněných známkou výborná, velmi dobrá, velmi nadějná a nadějná).
- f) Jako doklad o provedeném posouzení slouží výstavní posudek, případně diplom, který musí být vlastnoručně podepsaný rozhodčím, který psa posuzoval. Zápis do rodokmenu nebo kvalifikačního listu může být v souladu s propozicemi proveden výstavním výborem (vždy však musí být minimálně uvedeno: datum, místo a druh výstavy, třída ocenění popř. pořadí, tituly a jméno rozhodčího).
- g) Je žádoucí, aby rozhodčí veřejně zhodnotil posuzovanou třídu, zdůvodnil zadaná ocenění a stanovené pořadí.

Článek 11 - Podmínky přijetí na výstavu

- a) Psi musí být zapsáni v plemenné knize členského státu FCI nebo v plemenné knize zemí, jejichž PP FCI uznává.
- b) Pes a vystavovatel musí splnit další podmínky, které jsou uvedeny v propozicích (viz zejména veterinární podmínky čl. 17 tohoto VŘ).
- c) Psi v majetku občanů ČR, kteří mají v ČR své trvalé bydliště, musí být zapsáni v plemenné knize Českomoravské kynologické unie (týká se importovaných jedinců).
- d) Pořadatel má právo nepřijmout přihlášku kteréhokoliv vystavovatele na jím pořádanou výstavu. O této skutečnosti je však povinen dotčeného vystavovatele neprodleně písemně

informovat, a to nejpozději do deseti dnů po obdržení přihlášky. Toto ustanovení se nevztahuje na speciální výstavy.

Článek 12 - Z účasti na výstavě jsou vyloučeni

- a) Psi, kteří nejsou uvedeni v katalogu. Výjimku tvoří psi, kteří nejsou prokazatelně uvedeni v katalogu vinou pořadatele a psi, jejichž posouzení je podkladem pro zařazení do Pomocného registru.
- b) Psi nemocní, podezření z nemoci, po úraze, feny v druhé polovině březosti, feny kojící a háravé feny.
- c) Psi v majetku osob, kterým bylo odňato právo vystavovat.
- d) Psi nebezpeční - kousaví a agresivní vůči lidem a psům.
- e) **Psi s kupírovanýma ušima.**

Článek 13 - Povinnosti pořadatele (Výstavního výboru)

- a) Požádat včas o zařazení výstavy do Kalendáře kynologických akcí.
- b) Vydat propozice se všemi důležitými údaji nutnými pro účast na výstavě i s uvedením skutečností, které vylučují psy z účasti na výstavě. Dále musí být uvedeno, že vystavovatel souhlasí se zveřejněním své adresy v katalogu. V propozicích klubových, speciálních, národních a mezinárodních výstav musí být uvedeni navrzení rozhodčí pro jednotlivá plemena či skupinu plemen.
- c) Zamítnout a vrátit přihlášky a vklady došlé po uzávěrce výstavy a sestavení katalogu, potvrdit přijetí přihlášek.
- d) Sestavit a vydat výstavní katalog, ke kterému není přípustné doplňovat jakékoli dodatky (např. formou vložených listů).
- e) Zajistit u delegujícího orgánu delegování navržených rozhodčích a v návrhu zahraničních rozhodčích i vyžádání souhlasu mateřských organizací.
- f) Zajistit vyškolený personál do kruhů a výstavní kanceláře.
- g) Zajistit předem čitelně vyplněné posudkové listy, diplomy a doklady o udělení titulů a čekatelství.
- h) Zajistit viditelná označení pro vystavované psy.
- i) Zajistit pořadatelskou, veterinární a zdravotnickou službu po dobu konání výstavy.
- j) Zajistit dostatečný počet odpovídajících výstavních kruhů. Kruhy musejí být natolik prostorné, aby se v nich vystavovaná plemena mohla dostatečně předvést v pohybu odpovídajícímu plemennému standardu, a musí svojí velikostí odpovídat velikosti vystavovaných plemen stejně, jako počtu současně vystavovaných jedinců. Zejména pak zajistit vhodný neklouzavý povrch minimálně po obvodu kruhu v dráze pohybu psa, případně další nezbytné vybavení (např. váhy, odpovídající stůl s podložkou na posuzování malých plemen). V případě, že kruh nebo jeho vybavení nespĺňuje výše uvedené, má rozhodčí právo přerušit posuzování a požadovat po pořadateli nápravu.
- k) Vyplatit rozhodčím a dalším pracovníkům finanční odměnu a náhrady v předem stanovené výši.
- l) Pořadatel je povinen dbát všech veterinárních předpisů, které stanoví orgán Státní veterinární správy (musí je uvést v propozicích) a orgánů místní správy, které pořádání akce na svém území povolují.
- m) V případě nekonání výstavy z důvodů vyšší moci budou výstavní poplatky použity na uhrazení nákladů spojených s přípravou výstavy.
- n) Pořadatel nesmí pověřit osobu, která bude vystavovat, před posuzováním péčí o rozhodčího.

- o) Personál (vedoucí kruhu, překladatel/ka, zapisovatel/ka) nesmí pracovat ve výstavním kruhu, v kterém by měl být posouzen pes přihlášený na výstavu pod jeho jménem a nesmí předvádět žádného psa ve výstavním kruhu, v kterém pracuje.
- p) Pořadatel je povinen archivovat zasláné přihlášky na výstavu po dobu 1 roku.

Článek 14 - Práva a povinnosti vystavovatele

Vystavovatel má právo:

- a) aby jeho pes byl uveden v katalogu výstavy, pokud se ve stanoveném termínu přihlásil a včas zaplatil výstavní poplatek, nebyla-li jeho přihláška odmítnuta dle čl. 11, písm. d)
- b) na posouzení přihlášeného psa,
- c) obdržet originál výstavního posudku, diplom a případně získanou věcnou cenu,
- d) používat tituly získané na výstavách,
- e) odstoupit v průběhu posuzování před započítáním posuzování vlastního psa,
- f) zapsání výstavního ocenění do průkazu původu nebo výkonnostní knížky je ponecháno na vystavovateli. Zapsání výsledků však má být provedeno výhradně v průběhu výstavy, výjimečně na základě předloženého výstavního posudku sekretariátem ČMKU, a to za úhradu stanovenou P ČMKU,
- g) protestovat proti formálnímu nedodržení tohoto VŘ či propozic.

Vystavovatel má tyto povinnosti:

- a) zaslat včas řádně, úplně a čitelně vyplněnou přihlášku doloženou potřebnými náležitostmi. Pravdivost údajů na přihlášce potvrdit svým podpisem, kterým se současně zavazuje plnit ustanovení tohoto VŘ a propozic,
- b) uhradit výstavní poplatek současně se zasláním přihlášky,
- c) při přejímce na výstavu se vykázat "Přijetím přihlášky",
- d) předložit PP a výkonnostní knížku podle pokynů pořadatele,
- e) viditelně označit sebe a vystavovaného psa (dle podmínek) přiděleným číslem,
- f) nastoupit se psem včas do výstavního kruhu a předvést psa tak, aby mohl být co nejlépe rozhodčím posouzen.
- g) dbát pokynů rozhodčího,
- h) nenechat volně pobíhat psa v prostoru výstaviště. Za škody způsobené psem plně odpovídá vystavovatel,
- i) nenarušit svých chováním a nevhodným jednáním průběh výstavy,
- j) vystavovatel, který se výstavy z jakýchkoli důvodů nezúčastní, nemá nárok na vrácení výstavního poplatku.
- k) Je zakázáno upravovat srst, kůži nebo čenich psa čímkoliv, co mění jejich strukturu, barvu nebo tvar. Je zakázáno upravovat psa v areálu výstaviště s pomocí jakýchkoliv látek nebo pomůcek. Povoleno je pouze česání a kartáčování. Je také zakázáno vyvazovat psa na trimovacím stole na delší dobu než je nezbytné pro úpravu. Porušení tohoto ustanovení může mít za následek okamžité vyloučení psa z účasti na výstavě.
- l) Hlasité povzbuzování psů zpoza kruhu (tzv. double-handling) je zakázáno. Je také zakázáno poutání pozornosti psů zpoza kruhu jakýmkoliv jiným způsobem (například používání píšťalek, hraček, krmiva, volání na psa apod.). Porušení tohoto zákazu může mít za následek vyloučení psa z posuzování.

V případě více vlastníků vystavovaného jedince jsou směrodatné pouze údaje uvedené v PP s tím, že v katalogu jsou uváděna jména spoluvlastníků, ale pouze jedna kontaktní adresa. Je-li jedním ze spoluvlastníků rozhodčí pro posuzování exteriéru psů, musí být uveden v katalogu.

Článek 15 - Protest

- a) Protest proti rozhodnutí rozhodčího (ocenění, zadání pořadí a titulů) není přípustný.
- b) Protest z formálních důvodů (porušení výstavních předpisů či propozic) je přípustný. Protest musí být podán písemně a současně se složením jistiny ve výši dvojnásobku výstavního poplatku za 1. psa na 1. uzávěrku výstavy.
- c) V případě zamítnutí protestu propadá složená jistina ve prospěch pořadatele výstavy.
- d) Protest může být podán pouze v průběhu výstavy.
- e) Protest projedná komise složená z hlavního rozhodčího, ředitele výstavy a zástupce rozhodčích, a to za přítomnosti rozhodčího (pořadatele), kterého se podaný protest týká. O projednání a výsledku musí být učiněn písemný zápis.
- f) Protest podaný po skončení výstavy (po ukončení posuzování ve všech kruzích) se neprojednává.

Článek 16 - Ručení

- a) Pořadatel a výstavní výbor neručí za případná onemocnění psů, úhyn nebo ztrátu psa a neručí za škody způsobené psem v průběhu výstavy.
- b) Za škody způsobené psem ručí vystavovatel.

Článek 17 - Veterinární předpisy

- a) Pořadatel, vystavovatelé a návštěvníci jsou povinni dodržovat právní předpisy (zejména předpisy na úseku veterinární péče a ochrany zvířat proti týrání), veterinární podmínky stanovené orgánem veterinární péče a propozicemi výstav, případně povinnosti uložené orgánem Státní veterinární správy vydané v souladu s právním řádem při výkonu dozoru nad konáním akce.
- b) Pořadatel je oprávněn z prostoru výstavy vykázat osobu, která povinnosti, uvedené pod bodem a) hrubě nebo opětovně poruší.
- c) Tyto předpisy se vztahují jak na vystavované psy, tak na psy návštěvníků či účastníků soutěží a doprovodných akcí.

Článek 18 - Sankce

- a) Porušení tohoto VŘ, ostatních závazných předpisů a Propozic výstavy může mít za následek disciplinární řízení. Příslušnost k disciplinárnímu projednávání stanovují předpisy jednotlivých kynologických organizací a klubů.
- b) Předsednictvo ČMKU může za porušení ustanovení tohoto VŘ postihnout jednotlivé psy, jejich vystavovatele a v neposlední řadě také pořadatele, a to:
 - 1. V případě opakovaného agresivního chování psa vůči ostatním psům či lidem může P ČMKU vyloučit tohoto psa z účasti na výstavách všech typů konaných pod záštitou ČMKU až na dobu jednoho roku.
 - 2. V případě opakovaného či hrubého porušení ustanovení tohoto VŘ nebo VŘ FCI nebo jiných předpisů a řádů FCI či ČMKU může P ČMKU vyslovit zákaz účasti na výstavách všech typů konaných pod záštitou ČMKU jednotlivým vystavovatelům, a to až na dobu dvou let.

3. V případě porušení ustanovení tohoto VŘ nebo VŘ FCI ze strany pořadatele může P ČMKU neudělit souhlas s pořádáním výstav všech typů konaných pod záštitou ČMKU tímto pořadatelem, a to až na dobu dvou let.
 4. V případě opakovaného postihu dle bodu 1), 2) a 3) může P ČMKU přestupce postihnout až na dobu 10 let.
- c) Pořadatel může v případě porušení tohoto VŘ podat sekretariátu ČMKU návrh na zrušení získaného ocenění a odebrání zadaných titulů. O zrušení získaného ocenění a odebrání titulů rozhodne Předsednictvo ČMKU.

Článek 19 – Závěrečná ustanovení

Dnem nabytí platnosti tohoto řádu se ruší Výstavní řád ČMKU ze dne 26.10.2011 včetně všech dodatků.

Schváleno předsednictvem ČMKU dne 12.9.2013 usnesením č. 147/9/13 s platností od 1.1.2014